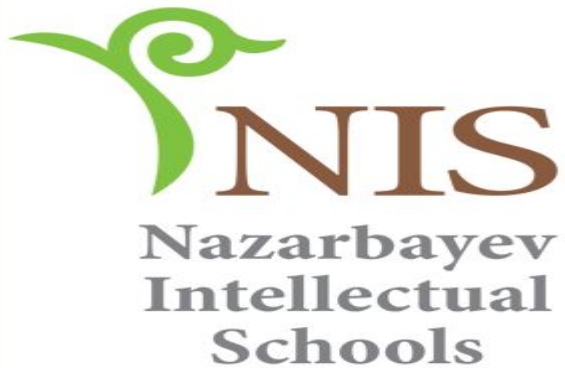

Have a nice Day!

Физика-математикалық бағытындағы
Назарбаев Зияткерлік Мектебі Алматы
қаласы

Телеубаев М.Т.
Карибжан М.Ә.

*Дүниежүзі
мемлекеттерінің
басқару формалары*

Оқу мақсаты

- басқару формасы, әкімшілік-аумақтық құрылымы, тәуелсіз мемлекет, республика, монархия, конституциялық, абсолюттік, теократиялық монархия, конфедерация, унитарлы мемлекет, федерациялық мемлекет ұғымдарын білу

Жетістік критериилері

Білу мен түсіну: Билік формасына байланысты ұғымның анықтамасын біледі.

Қолдану талдау: Басқару формасына байланысты елдерді салыстырады , ерекшелігін анықтайды.

Зерттеу: Елдің басқару формасының өзгеру себебін зерттейді.

Мемлекет формасы

Қоғамның тұрақтылығы мен
мемлекеттік билік
құрылымын қамтамасыз
ететін саяси жүйе

Мемлекет формасы

Басқару
формасы

Жоғарғы мемлекеттік билікті
ұйымдастыру жолы

Мемлекеттік
құрылым
формасы

Конституция арқылы бекітілген
территориялық
құрылымдарының жүйесі

Саяси режим
формасы

Мемлекеттегі билік жүйесін
жүзеге асырудың кешенді
әдістер

Мемлекеттің басқару формалары

Монархия

Абсолюттік
монархия

Конституционалдық
монархия

Республика

Парламенттік
республика

Президенттік
республика

Монархия — жоғарғы мемлекеттік билік бір ғана басшы —
монархтың

(патша, шаһ, сұлтан, хан, халиф, король, император, т.б.)

қолында болатын және ұрпақтан ұрпаққа мұрагерлікпен берілетін
басқару тұлғаты.

Монархия түрлері

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ

Монарх билігі заңмен шектелген

абсолюттік

Монарх билігі шектелмеген

теократтық

Билік діни жеткеші қолында

Монархиялар

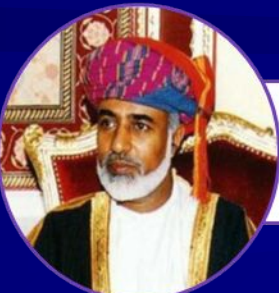
корольдіктер - 19

княздіктер - 3

эмираттар - 3

султанаттар - 2

әулие рим папасы

герцогтық

империя

Монархиялар саны – 30

Дүниежүзі бойынша абсолюттік монархия сақталған 5 ел:

- ❖ *Катар*
- ❖ *Оман*
- ❖ *БАӘ*
- ❖ *Сауд Арабиясы*
- ❖ *Бруней*

Республика

**Мемлекет пен басқару
формасы**

**Биліктің
көзі**

Халық

**Мемлекеттік
биліктегі негізгі
органдар**

**Азаматтар
арқылы
сайланады**

Республика (лат. *Respublika* – халық игілігі, қоғамдық іс) – мемлекеттік басқару нысаны. Мұнда жоғары мемлекеттің билікті белгілі мерзімге сайланған органдар жүзеге асырады. Мемлекеттің биліктің барлық жоғары органдары не сайланады, не оларды жалпыұлттық өкілдікті мекемелер.

Республика түрлері

парламенттік

*Мемлекет басшысы–
премьер-министр*

президенттік

Басшы – президент

социалистік

*Билік басында–
коммунистік партия*

Әлемде шамамен 150 республика бар

- ГФР
- Италия
- Австрия
- Үндістан

парламенттік

- АҚШ
- Бразилия
- Аргентина
- Франция

президенттік

- Қытай (ҚХР)
- Куба
- Вьетнам

социалистік

Үкімет сайлауда жеңіске
жеткен партиядан
құрылған парламенттен
қалыптасады.

Президент парламент
кеңесінде сайланады

Парламенттік республика

Үкімет
парламент
алдында
жауапты

Президент негізінен
өкілеттілік қызмет
атқарады

Қазіргі парламенттік республикалар

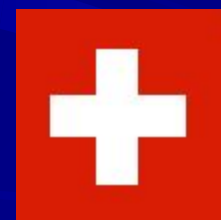
Италия

ГФР

Швейцария

Үндістан

Мемлекет
басшысы-
президент

Президент
жалпыхалықтық
референдум нәтижесінде
сайланады

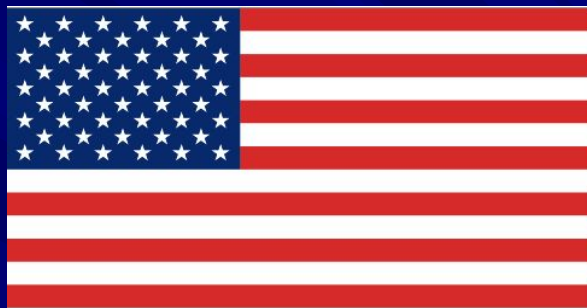
Президенттік Республика

Президент үкіметті
парламент қадағалау
нәтижесінде
тағайындайды

Президент –
министрлер
кабинетінің
басшысы

Қазіргі президенттік республикалар

АҚШ

Бразилия

Венесуэла

Мемлекеттің аумақтық құрылым түрлері

Унитарлы
мемлекет

Федеративтік
мемлекет

Конфедерация

Унитарлы мемлекет

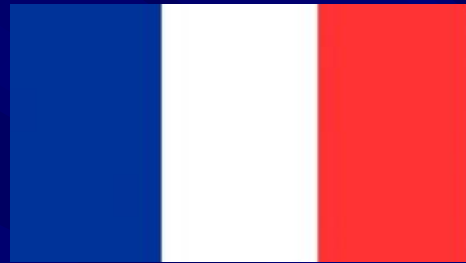

Мемлекеттің территориясы, конституциясы бір болады. Мемлекеттік биліктің жоғары органдар жүйесі, азаматтығы ортақ.

Әкімшілік-аумақтық бірліктер тікелей орталық үкіметке бағынады

Унитарлы мемлекеттер

Франция

Ұлыбритания

Италия

Федеративтік мемлекеттер

Бірнеше территориялық
бірліктердің бір мемлекетке
бірігуі

Федерация
мүшелерінің белгілі
бір саяси,
экономикалық
дербестігі болады

Бірыңғай (федералдық)
заңдарымен және
басқару
органдарымен, ортақ
әскермен қатар,
мемлекеттік
биліктің барлық
түрлері бар

Федеративтік мемлекеттер

Германия Федеративтік
Республикасы (ГФР)

Швейцария

Америка Құрама
Штаттары (АҚШ)

Ресей
Федерациясы (РФ)

Әлемдегі федеративті мемлекеттер

Сұрақ

**Монархия дегеніміз
не?**

Сұрақ

**Республикалық
басқару формасы
дегеніміз не?**

Сұрақ

**Монархияға неше
түрге бөлінеді?**

Сұрақ

**Абсолютті монархиялардың
көбі Азияда, ал
конституционалды
монархиялардың Еуропада
шоғырлануын немен
түсіндіруге болады?**

Сұрақ

Федеративті және унитарлы
мемлекеттердің
айырмашылықтары қандай?

Сұрақ

**Республикалық басқару
формасының
неше түрі бар?**

Конфедерация

(кейінгі лат. confederatio – одақ, бірлестік) – мемлекеттік құрылым формасы, бұл ретте Конфедерация құрушы мемлекеттер өздерінің тәуелсіздігін толығымен сақтап қалады, әрқайсысының өзіндік мемлекеттік билік жүйесі және басқару органдары болады;

Конфедерацияның екі нұсқасы

Конфедерацияның
номиналды атауы

Швейцариялық
конфедерация

Бір ғана
мемлекеттің
одағы

Конфедерацияның
нақты көрініс табуы

ЕО, ТМД одақтары,
бұл мемлекет болып
есептелмейді, бұл
бірнеше
мемлекеттің құрған
одағы

